

Në bazë të nenit 36 paragrafi 1 pika 15 të Ligjit për vetëqeverisje lokale ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr.5/02), dhe neni 14 paragrafi 1 dhe 2 të Ligj për mundësi të barabarta të femrave dhe meshkujve ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. (" 6/2012, 30/2013, 166/2014 dhe 150/2015 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 53/2021).
Këshilli i Komunës Dibër në seancën e 20-të, mbajtur me datë 22.12.2022 sollli:

PROGRAMI VJETOR PËR MUNDËSI TË BARABARTA

NË KOMUNËN E DIBËR PËR VITIN 2023

1. HYRJE

Bazuar në nenin 2 të Ligjit për mundësi të barabarta për gratë dhe burrat, Komuna e Dibrës ka për obligim që të krijojë mundësi të barabarta për gratë dhe burrat në fushën politike, ekonomike, sociale, arsimore, kulturore, shëndetësore, civile dhe në çdo fushë të jetës sociale.

Për arritjen e këtij qëllimi, komuna, në përputhje me dispozitat e nenit 14 të këtij ligji, dhe për zbatimin esencial të qëllimeve, ndër të tjera, është e obliguar që të përgatisë një program vjetor në të cilin do të merren masat për promovimin dhe do të përcaktohen mundësi të barabarta për gratë dhe burrat. Pushteti vendor, nëpërmjet kompetencave të tij dhe bashkërendimit me faktorë të shumtë vendorë, mund të ndërmarrë veprime konkrete në favor të barazisë gjinore, uljes së pabarazive dhe promovimit dhe ndërtimit të një komuniteti dhe shoqërie reale vendore, në të cilën barazia do të jetë praktikë.

Ky program është i harmonizuar me përcaktimet kombëtare ligjore dhe strategjike si dhe me përcaktimet strategjike të Komunës së Dibrës dhe është zhvilluar në bashkëpunim me Komisionin për mundësi të barabarta të burrave dhe grave pranë Këshillit të Komunës së Dibrës, Shoqatat e qytetarët që punojnë në fushën e barazisë gjinore, institucionet përkatëse dhe qytetarët.

Programi buron nga problemet e perceptuara me të cilat ballafaqohen gratë në komunën e Dibrës, si: dhuna në familje, mungesa e ambienteve për kujdesje për fëmijët dhe të moshuarit, përjashtimi social i grupeve vulnerabël, veçanërisht viktimat e dhunës në familje dhe nënat beqare, pjesëmarrja e pamjaftueshme e gratë në proceset vendimmarrëse në nivel lokal dhe të ngjashme.

2. QËLLIMET E PROGRAMIT

Objektivat bazë të aktiviteteve të komunës së Dibrës në fushën e barazisë gjinore të parapara me këtë program janë:

- Përmirësimi i njohurive të administratës dhe komisionit për mundësi të barabarta për gratë dhe burrat për barazinë gjinore dhe buxhetimin e përgjegjshëm gjinor.
- Avancimi i njohurive dhe përkrahja e grave për kujdesin dhe mbrojtjen e vazhdueshme të shëndetit të tyre dhe ndërgjegjësimin më të madh për përmirësimin e kujdesit shëndetësor dhe edukimin më të madh për sëmundjet që janë të qenësishme në kushtet moderne të jetesës. Në veçanti, pandemia Covid-19 ka komplikuar dhe kufizuar aksesin në shërbimet shëndetësore në fushën e shëndetit seksual dhe riprodhues, veçanërisht për kategoritë vulnerabël si dhe banorët që jetojnë në zona të largëta dhe të vështira për t'u arritur.
- Përmirësimi i njohurive të grave për ndryshimet klimatike që ndikojnë në biodiversitetin e territorit të bashkisë ku gratë mbledhin bimë dhe barishte në periodha të caktuara të vitit.
- Njohja e vajzave dhe djemve të rinj me tema si diskriminimi, mundësitë e barabarta, dhuna me bazë gjinore, barazia gjinore, bullizmi, dhuna e bashkëmohatarëve, veçanërisht dhuna në internet (dhuna kibernetike).
- Promovimi i barazisë gjinore si një arritje demokratike.

3. ZBATIMI

Subjektet përgjegjëse për zbatimin e Programit në fushën e mundësive të barabarta për gratë dhe burrat në komunën e Dibrës për vitin 2023 janë, para së gjithash, koordinatori dhe zëvendëskoordinatori për mundësi të barabarta të mbështetura nga Komisioni për mundësi të barabarta në Këshilli komunal.

Detyrimi dhe përgjegjësia e administratës për të krijuar, inicuar dhe organizuar aktivitete dhe projekte dhe për të menaxhuar zbatimin e masave që do të kontribuojnë në përmirësimin e marrëdhënieve në këtë sferë. Është përgjegjësi e Komisionit për Mundësi të Barabarta të shqyrtojë të gjitha vendimet, raportet, idetë dhe politikat e Komunës nga perspektiva gjinore.

4. PLANI AKSIONAL DHE FINANCIAR PËR ZBATIMIN E PROGRAMIT

Financimi i aktiviteteve të përcaktuara me këtë Program do të sigurohet me donacione dhe mjete nga Buxheti i Komunës së Dibrës.

Për aktivitetet nga zonat, të cilat nuk janë të pranuar nga Programi, dhe që me aktualitetin, cilësinë dhe interesin social do të shfaqen shtesë gjatë vitit 2023, do të sigurohen mjete shtesë financiare në Buxhetin e Komunës së Dibrës.

Objektivi 1: Avancimi i njohurive për barazinë gjinore						
Nr.	Masa	Aktiviteti	Indikatorët	Korniza kohore	Buxh MKD	Personat përgjegjës

1.	Fuqizimi i kapaciteteve të komunës së Dibrës për barazi gjinore	Trajnim për koordinatorët e mundësive të barabarta dhe KEM për barazinë gjinore dhe buxhetimin e përgjegjshëm gjinor	-numri i personave përgjegjës - përqindja e rritjes së njohurive për temat	Prill-Qershor 2023		Departamenti i Arsimit, KEM, Koordinator EM
2.	Takime të rregullta dhe buxhetimi i përgjegjshëm gjinor i grupit ndërsektorial	Formimi i një grupi ndërinstitucional për buxhetimin e përgjegjshëm gjinor Mbajtja e takimeve	-Numri I takimeve	Aktuale 2023	/	Koordinator për mundësi të barabarta dhe ndihmës shef i Departamentit të Financave
3.	Udhëzime për Grupin e Vlerësimit Ndërsektorial të programeve gjinore aspekti	- Rishikimi, vlerësimi dhe dhënia e drejtimeve gjatë zhvillimit të programeve të bashkisë për futjen e aspektit gjinor.	- Numri i masave dhe treguesve të prezantuar në programet e rishikuara nga KEM për aspektin gjinor	Prill-Shtator 2023	/	Grupi intrasektorial
4.	Menaxhimi dhe mbledhja e statistikave të përgjegjshme gjinore në komunën e Dibrës	Zhvillimi dhe përdorimi i një mjeti për mbledhjen e statistikave gjinore	Numri i raporteve analitike për gjendjen e burrave dhe grave në komunën e Dibrës	Mujore aktuale 2023	/	Koordinator për mundësi të barabarta, drejtoritë komunale, institucionet lokale (agjencia e punësimit, qendra për çështje sociale, shkollat, etj.)

Oëllimi 2: edukimi i sensibilizuar gjinor

5.	Ndërgjegjësimi i nxënësve të IV mbi temën e barazisë gjinore	Konkurs me temën e barazisë gjinore për nxënësit e klasës së IV përmes përgatitjes së vizatimeve në kuadër të thirrjes publike të publikuar për barazi gjinore	-Numri i vizatimeve të marra -Numri i publikimeve në media	Tetor – Nëntor 2023		Departamenti i Arsimit, KEM, Koordinator EM Shkolla fillore OJQ
6.	Ndërgjegjësimi i nxënësve të shkollave të mesme përmes leksioneve edukative, punëtorive dhe fushatave	Punëtori edukative dhe fushatë për nxënësit e shkollave të mesme me temën e diskriminimit, mundësive të barabarta, dhunës me bazë gjinore, barazisë gjinore, bullizmit	-Numri i punëtorive të realizuara -Numri i pjesëmarrësve të seminarit - Përqindja e rritjes së njohurive - Numri i postimeve në rrjetet sociale	prill-qershor tetor-nëntor 2023		Departamenti i Arsimit, KEM, Koordinator EM Shkolla fillore

Oëllimi 3: Përmirësimi i kujdesit shëndetësor për gratë dhe fëmijët

7.	Rritja e ndërgjegjëimit të grave dhe vajzave për shëndetin e tyre përmes mësimave edukative, aktiviteteve dhe fushatave	Punëtori dhe fushata edukative për gratë dhe vajzat për vaksinën HPV, kancerin e mitrës, kancerin e gjirit, ekzaminimet e rregullta gjinekologjike (PAP), pasojat e pandemisë Covid-19, etj.	-Numri i punëtorive të realizuara -Numri i pjesëmarrësve të seminarit - Përqindja e rritjes së njohurive për temat - Numri i postimeve në rrjetet sociale	Prill-Tetor 2023		Departamenti i Arsimit, KEM, Koordinator EM Shkollat, OJQ-të, qendrat shëndetësore
----	---	--	--	------------------	--	--

8.	Përmirësimi i pozitës së prindërve me fëmijët me sëmundje të rralla	Trajnim për edukatorët e kopshteve për autizmin dhe sëmundjet e tjera	--Numri i punëtorëve të realizuara -Numri i pjesëmarrësve të seminarit - Përqindja e rritjes së njohurive për temat	MARS 2023		Departamenti për Mbrojtjen Sociale dhe të Fëmijëve, KEM, Koordinator EM kopsht fëmijësh, OJQ, qendër shëndetësore
9.	. Përmirësimi i kujdesit shëndetësor për gratë nga kategoritë vulnerabël	Sipas kritereve të përcaktuara, ofrimi i ekzaminimeve shëndetësore falas (mamografi, ekzaminim gjinekologjik, etj.) për gratë e kategorive vulnerabël.		Maj 2023		Departamenti për Mbrojtjen Sociale dhe të Fëmijëve, KEM, Koordinator EM Qendra për Çështje Sociale, OJQ, qendra shëndetësore

Oëllimi 4: promovimi i barazisë gjinore

10.	Festimi I 8 Marsit	Organizimi i aktiviteteve për nder të Ditës së Gruas	- Numri i ngjarjeve - numri i personave të përfshirë -Numri i publikimeve në media	Shkurt - Mars		Komuna e Dibrës, Koordinator për Mundësi të Barabarta, KEM dhe OJQ
11.	Festimi i 16 ditëve të aktivizmit kundër dhunës gjinore	Organizimi i ngjarjeve për ndërgjegjësimin e qytetarëve	-Numri i ngjarjeve -Numri i publikimeve në media	Nëntor-Dhjetor 2023		Komuna e Dibrës, Koordinator për Mundësi të Barabarta, KEM dhe OJQ

Objektivi 5: Trajtimi i dhunës me bazë gjinore

12.	Ofrimi i ndihmës juridike falas	Sigurimi i fondeve për ndihmë juridike për viktimat e dhunës në familje dhe me bazë gjinore	-numri i viktimave femra të cilave u është ofruar ndihmë juridike	mars-dhjetor 2023		Komuna e Dibrës, Koordinator për Mundësi të Barabarta, KEM dhe OJQ
-----	---------------------------------	---	---	-------------------	--	---

Qëllimi 6: Trajtimi i ndryshimeve klimatike

13.	Avancimi i njohurive të grave për ndikimin e ndryshimeve klimatike	Trajnim për gratë në zonat rurale mbi ndikimin e ndryshimeve klimatike	- numri i grave të trajnuara - përqindja e rritjes së njohurive për ndryshimet klimatike	shtator 2023		Komuna e Dibrës, Koordinator për Mundësi të Barabarta, KEM dhe OJQ
-----	--	--	--	--------------	--	---

Бр. Nr. 08-1503/14
22.12.2022год.viti
Дебар/Dibër

СОВЕТ НА ОПШТИНА КЕШИЛИ И КОМУНЕС
Претседател,Круетари,
Fuat Spahiju